

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ПРАВОЗНАВСТВА

Оцінювання навчальних досягнень із правознавства здійснюється з врахуванням:

- рівня оволодіння знаннями про систему існуючих державно-правових реалій;
- рівня умінь аналізувати суспільно-політичні події, користуватися правовими актами, юридичною літературою;
- рівня сформованості навичок діяти згідно з нормами права в конкретних життєвих ситуаціях.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Здобувачі освіти усно в загальних рисах відтворюють один-два юридичні терміни окремої теми
	2	Здобувачі освіти на рівні «так-ні» усно відтворюють кілька термінів, вибирають правильний варіант відповіді із двох запропонованих
	3	Здобувачі освіти одним простим реченням передають зміст частини теми, знаходять відповідь на закрите запитання в тексті підручника
Середній	4	Здобувачі освіти відповідають на окреме запитання за допомогою вчителя, репродуктивно відтворюють частину навчального матеріалу теми одним-двома простими реченнями, формулюють визначення юридичного поняття
	5	Здобувачі освіти відтворюють окрему частину основного змісту навчальної теми, відповідаючи на запитання вчителя, визначають одну-дві окремі ознаки правових понять
	6	Здобувачі освіти у цілому відтворюють частину навчального матеріалу теми, у цілому правильно використовують окремі юридичні терміни, аналізують прості юридичні ситуації, розв'язують тестові завдання першого рівня; можуть користуватися за допомогою вчителя (зразок, пам'ятка) окремими положеннями нормативних актів
Достатній	7	Здобувачі освіти самостійно відтворюють окрему частину теми, застосовуючи мінімальну юридичну термінологію, уміють дати визначення понять, аналізують зміст правових документів за простим планом, розв'язують елементарні юридичні задачі за допомогою вчителя, знаходять окремі правові норми в тексті нормативних актів
	8	Здобувачі освіти в основному володіють навчальним матеріалом і використовують знання за аналогією; можуть співставляти, узагальнювати інформацію за допомогою учителя; складати прості таблиці, схеми, аналізувати

		положення нормативно-правового акта за допомогою вчителя
	9	Здобувачі освіти оперують вивченим матеріалом на рівні теми, можуть самостійно його відтворювати, аналізувати положення нормативно-правових актів, підтверджувати одним-двома аргументами висловлене судження про правове явище; самостійно розв'язувати юридичні задачі середнього рівня складності
Високий	10	Здобувачі освіти вільно викладають правові питання, застосовуючи необхідну юридичну термінологію; уміють вирішувати за допомогою вчителя тестові завдання вищого рівня; самостійно складати таблиці, структурно-логічні схеми з правових питань, аналізувати правові ситуації, дати відгук (рецензію) на відповідь іншого учня
	11	Здобувачі освіти володіють глибокими знаннями, можуть вільно висловлювати власні судження та аргументувати їх, самостійно користуватись окремими джерелами права; підготувати повідомлення з юридичної тематики; самостійно вирішувати тестові завдання вищого рівня та певні правові ситуації.
	12	Здобувачі освіти ґрунтовно викладають правові питання, висловлюють власну позицію й переконливо її аргументують; самостійно знаходять, оцінюють та використовують джерела юридичної інформації, уміють узагальнити вивчений матеріал, використовують набуті знання й уміння у практичній урочній діяльності (участь у дискусіях, засіданнях «круглих столів» тощо); можуть самостійно вирішувати юридичні задачі, застосовуючи правові знання

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ІСТОРІЇ

При оцінюванні навчальних досягнень з історії за основу береться:

- поступове зростання рівня вимог до учнів від класу до класу відповідно до рівня набуття учнями ключових та предметних компетентностей;
- рівень оволодіння основними питаннями змісту та переліком вмінь і навичок, що їх учні мають набути під час вивчення курсів історії України та всесвітньої історії відповідно з врахуванням вікових особливостей пізнавального процесу школярів.

Оцінювання навчальних досягнень з історії здійснюється з врахуванням:

- рівня оволодіння історичними знаннями; знання хронологічних меж періодів, найважливіших історичних подій і процесів; визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- рівня умінь групування (класифікації) фактів за вказаною ознакою, розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями;
- рівня оволодіння практичними вміннями й навичками роботи з історичними джерелами; обґрунтування власного ставлення учня до історичної події, явища, діяча.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Здобувачі освіти називають одну-дві події, дати, історичні постаті чи історико-географічні об'єкти
	2	Здобувачі освіти називають декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів; вибирають правильний варіант відповіді на рівні «так-ні»; мають загальне уявлення про лічбу часу в історії
	3	Здобувачі освіти можуть двома-трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать; упізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття з тисячоліттям; мають загальне уявлення про історичну карту
Середній	4	Здобувачі освіти репродуктивно відтворюють невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюють історичні терміни, подані в тексті підручника, називають одну-дві основні дати; показують на карті історико-географічний об'єкт
	5	Здобувачі освіти з допомогою вчителя відтворюють основний зміст навчальної теми, визначають окремі ознаки історичних понять, називають основні дати; показують на історичній карті основні місця подій
	6	Здобувачі освіти самостійно відтворюють фактичний матеріал теми, дають стисло характеристику історичній постаті, установлюють послідовність подій;

		користуються за допомогою вчителя наочними та текстовими джерелами історичної інформації
Достатній	7	Здобувачі освіти послідовно й логічно відтворюють навчальний матеріал теми, виявляють розуміння історичної термінології, характеризують події (причини, наслідки, значення), виокремлюють деякі ознаки явищ і процесів; «читають» історичні карти з допомогою їх легенди; використовують історичні документи як джерело знань
	8	Здобувачі освіти володіють навчальним матеріалом і використовують знання за аналогією, дають правильне визначення історичних понять, аналізують описані історичні факти, порівнюють однорідні історичні явища, визначають причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлюють синхронність подій у межах теми; дають словесний опис історичних об'єктів, використовуючи легенду карти
	9	Здобувачі освіти оперують навчальним матеріалом, узагальнюють окремі факти та формулюють нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дають порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлюють причинно-наслідкові зв'язки; синхронізують події в межах курсу, аналізують зміст історичної карти
Високий	10	Здобувачі освіти використовують набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляють розуміння історичних процесів; аргументують висновки, спираючись на широку джерельну базу; рецензують відповіді учнів; співставляють й систематизують дані історичних карт; синхронізують події вітчизняної та всесвітньої історії
	11	Здобувачі освіти володіють глибокими знаннями, можуть вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії
	12	Здобувачі освіти системно володіють навчальним матеріалом; самостійно характеризують історичні явища, виявляють особисту позицію щодо них; уміють виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання; користуються джерелами інформації, аналізують та узагальнюють її

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА УСНІ ВІДПОВІДІ**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) називає одну-дві події, дати
	2	Учень (учениця) вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так-ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії
	3	Учень (учениця) двома-трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать; упізнати її за описом
Середній	4	Учень (учениця) репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані в тексті підручника
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний зміст навчальної теми, визначати окремі ознаки історичних понять
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, установлювати послідовність подій
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми, характеризує події (причини, наслідки, значення), використовує історичні документи як джерело знань
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними
	9	Учень (учениця) узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну характеристику історичних явищ
Високий	10	Учень (учениця) використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; робить аргументовані висновки, синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання; користується джерелами інформації, аналізує та узагальнює її

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА РОБОТУ З ІСТОРИЧНОЮ КАРТОЮ**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) називає історико-географічний об'єкт, але не визначає його положення на карті
	2	Учень (учениця) називає історико-географічний об'єкт, але визначає його положення на карті невірно
	3	Учень (учениця) називає та визначає історико-географічний об'єкт на карті, але невірно визначає його межі.
Середній	4	Учень (учениця), показуючи на карті історико-географічний об'єкт, називає одну-дві основні дати, пов'язані з історичною подією (битва або рік заснування)
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює на історичній карті основні місця подій, характеризує їх за допомогою вчителя.
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, установлює послідовність подій на історичній карті.
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми, «читає» історичні карти за допомогою їх легенди; оперує на історичній карті умовними поначками.
	8	Учень (учениця) аналізує використані ним історичні факти та події, які відображені на карті, дає словесний опис історичних об'єктів, використовуючи легенду карти.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, дає порівняльну характеристику історичним подіям, аналізує зміст історичної карти.
Високий	10	Учень (учениця) виявляє розуміння історичних процесів відповідної історичної карти; співставляє й систематизує дані історичної події на карті; робить аргументовані висновки.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями історичних подій, які відображені на карті, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження.
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом відповідної історичної карти; самостійно характеризує її історичні події, виявляє особисту позицію щодо розташування кордонів, меж історичних подій; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА РОБОТУ З ІСТОРИЧНИМ ДОКУМЕНТОМ**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) може відтворити даний документ у вигляді читання.
	2	Учень (учениця) вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так-ні» відповідно інформації, що міститься у документі.
	3	Учень (учениця) може впізнати за описом у документі історичну подію чи постать.
Середній	4	Учень (учениця) двома-трьома простими реченнями розповідає про історичну подію чи постать, використовуючи інформацію з документа.
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя аналізує основний зміст документу, називає основні дати і події з документу.
	6	Учень (учениця) самостійно давати стислу характеристику історичному документу, з'ясовує походження документу та його автора.
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно характеризує інформацію документу, пояснює документ за змістом і формою.
	8	Учень (учениця) дає правильне визначення історичних понять або явищ в поданому документі, аналізує описані історичні факти.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом з документа, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну характеристику історичних явищ.
Високий	10	Учень (учениця) виявляє розуміння історичних процесів, зазначених у документі; робить аргументовані висновки, спираючись на широку джерельну базу; самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження стосовно подій чи фактів, зазначених у документі, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії.
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, зазначені у документі, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА РОБОТУ З ІСТОРИЧНИМ ПОРТРЕТОМ**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) називає історичну постать.
	2	Учень (учениця) правильно відносить постать до відповідної історичної епохи.
	3	Учень (учениця) орієнтується в послідовності складання характеристики історичного портрету діяча.
Середній	4	Учень (учениця) з допомогою вчителя двома-трьома простими реченнями може розповісти про історичну постать.
	5	Учень (учениця) стисло відтворює основний зміст біографії відомої людини за допомогою підручника, може визначати основні дати її життя та діяльності.
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал біографії, дає стисло характеристику історичній постаті.
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює матеріал, характеризує події з життя історичної постаті (причини, наслідки, значення).
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, аналізує описані історичні факти, порівнює історичні явища, які впливали на діяльність або творчість історичної постаті.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, щодо діяльності людини, обґрунтовуючи їх конкретними фактами.
Високий	10	Учень (учениця) самостійно встановлює особисті риси та якості характеру історичної постаті, використовує аргументовану критику щодо особи, спираючись на широку джерельну базу.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями біографії даної постаті, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом її діяльності, або творчості.
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує наслідки діяльності даної постаті, виявляє особисту позицію щодо неї. Самостійно проводить історичні, наукові дослідження.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА ВИКОНАННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) використав матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми.
	2	Ученицею (ученицею) тема не розкрита, відсутні аспекти теми, є порушення логічного викладення.
	3	Учень (учениця) використали як матеріали, що мають відношення до теми, так і ті, що не мають відношення до теми, тема не розкрита.
Середній	4	Учень (учениця) відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані в тексті презентації, тема розкрита частково, є наявність орфографічних та технічних помилок.
	5	Робота учня (учениці) не відрізняється авторською індивідуальністю, процес розв'язання історичної теми неповний і неточний, використані як матеріали, що мають відношення до теми, так і ті, що не мають відношення до теми, робота списана, або скопійована з інтернету.
	6	Учень (учениця) демонструє точне розуміння завдання, але аспекти теми викладені частково, не дотримано стилю в оформленні, не використані можливості комп'ютерної анімації, доповідачі допускають не грубі мовленеві помилки під час виступу, порушують регламент, майже не утримують увагу аудиторії.
Достатній	7	Учень (учениця) частково розкриває тему і головні аспекти теми презентації, наявні не грубі орфографічні та стилістичні помилки, нераціонально використані можливості комп'ютерної анімації, доповідачі грамотно викладають матеріал, проте не показують достатньо глибоких знань, не в повній мірі утримують увагу аудиторії.
	8	Учень (учениця) повно, логічно розкриває тему і головні аспекти теми презентації, демонструє точне розуміння завдання, робота грамотна з точки зору орфографії, але наявне недоречне оформлення, можливості комп'ютерної анімації використані раціонально, доповідачі допускають не грубі мовленеві помилки під час виступу, незначно порушують регламент, частково утримують увагу аудиторії.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки, використані матеріали, що мають відношення до теми, робота грамотна, має витриманий єдиний стиль, кольорову гаму, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, в роботі наявні авторські знахідки.

Високий	10	Учень (учениця) раціонально використав можливості комп'ютерної анімації, витримав єдиний стиль. Прослідковується повна самостійність під час виконання роботи. Під час захисту впевнено тримається перед аудиторією, володіє культурою мовлення, дотримується регламенту, утримує увагу аудиторії, рецензує відповіді учнів.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, доповідач демонструє ерудицію, відображає міжпредметні зв'язки, може співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії.
	12	Робота унікальна, містить велику кількість оригінальних, винахідницьких прийомів, доповідач прагне досягти високих результатів, готовий до дискусії.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА ПОВІДОМЛЕННЯ АБО ДОПОВІДЬ**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень (учениця) підготували матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми роботи.
	2	Учень (учениця) тему не розкрили, відсутні аспекти теми, повна відсутність логіки викладення
	3	Учень (учениця) в роботі називає історичні висловлювання, які характеризуються фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні, порушено логічне викладання.
Середній	4	Учень (учениця) відтворює невелику частину матеріалу теми, пояснює історичні терміни, подані в тексті повідомлення чи доповіді, але немає аргументів по головним позиціям, частково порушено логіку викладення матеріалу.
	5	Учень (учениця) частково, з допомогою вчителя відтворює основний зміст теми доповіді (повідомлення), визначає окремі ознаки історичних понять, називає основні дати та місця подій
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, ідея зрозуміла, але нечітка, надає стисло характеристику історичній постаті, послідовності подій, показує на історичній карті основні місця подій, висновок лише частково відповідає темі.
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми повідомлення, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ і процесів, порушує регламент, частково утримує увагу аудиторії
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах теми, доповідач допускає не грубі мовленеві помилки під час виступу, незначно порушує регламент, частково утримує увагу аудиторії, використовує хронологічний та картографічний матеріал, формулює нескладні висновки але не аргументує їх.
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами, дає порівняльну характеристику історичних явищ, аргументованість основних позицій, композиція доповіді

		логічна, повнота представлених в доповіді результатів роботи.
Високий	10	Учень (учениця) виявляє розуміння історичних процесів і демонструє ерудицію під час виступу, робить аргументовані висновки, синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії, рецензує відповіді учнів, впевнено тримається перед аудиторією, володіє культурою мовлення, дотримуються регламенту.
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, спираючись на широку джерельну базу, може співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії, доповідач готовий до дискусії.
	12	Учень (учениця) представляють унікальну роботу, яка містить велику кількість оригінальних, винахідницьких прийомів, доповідач прагне досягти високих результатів, готовий до дискусії, уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання, користується джерелами інформації, аналізує та узагальнює їх.